

JEDNOTKY NATO NA SLOVENSKU

SPOJENCI VYSLALI MNOHONÁRODNÚ BOJOVÚ SKUPINU

BRIEF č. 4, júl 2022

V reakcii na vojnu na Ukrajine ohlásilo NATO vytvorenie štyroch nových bojových skupín na východnom krídle Severoatlantickej aliancie. Vytvorením bojových skupín (NATO battlegroups) v Rumunsku, Bulharsku, Maďarsku a na Slovensku vznikne ucelená línia odstrašenia tiahnuca sa od Čierneho mora až po Baltské more, resp. Poľsko a pobaltské štáty. Tam pôsobia bojové skupiny už od roku 2017. O ich vzniku sa rozhodlo v roku 2016 na Varšavskom samite – taktiež v reakcii na zvýšenú nestabilitu na východnej periférii Aliancie spôsobenú ruskou anexiou Krymu. Spolu tak dnes existuje 8 bojových skupín NATO. Sú formované tak, aby pôsobili odstrašujúco, ale aby nemohli byť považované za provokáciu potenciálneho útočníka. V takýchto skupinách pôsobia aj vojaci OS SR.

1 000 ±

prítomní profesionálni vojaci NATO v SR

2 900

schválený mandát vojakov NATO v SR

~ 31 mil. €

investícia SR na kontajnerové mestečko a stanový kemp pre r. 2022

1. Bojové skupiny NATO a ich význam

Mnohonárodné bojové skupiny NATO (MN BG) v krajínach svojej dislokácie tvoria tzv. predsunutú prítomnosť. Boli vytvorené za účelom zastrašenia a obrany voči prípadnému ozbrojenému útoku na niektorý z členských štátov NATO na východnej hranici. Spojenecké vojská na území štátu, v ktorom bola bojová skupina vytvorená, majú dokazovať záväzok kolektívnej obrany NATO podľa článku 5 Washingtonskej zmluvy. Ten hovorí o tom, že útok na jedného zo spojencov bude považovaný za útok na celú Alianciu. Bojové skupiny sú kombináciou viacerých zložiek bojových jednotiek (pechota, delostrelectvo, protivzdušná obrana a pod.) podľa potrieb hostiteľskej krajiny.

Battlegroups deklarujú odhodlanie plniť záväzok

kolektívnej obrany NATO. Spoločnými cvičeniami tiež

prispievajú k zvyšovaniu interoperability spojencov.

Vyvrcholením spoločného výcviku spojencov je dosiahnutie tzv. plných operačných schopností. Po jeho úspešnom absolvovaní dosiahne bojová skupina plnú operačnú pripravenosť. V prípade BG SVK je predpoklad jej dosiahnutia v septembri 2022.

2. Mnohonárodná bojová skupina NATO Slovensko

Národná rada Slovenskej republiky vyslovila 15. marca 2022 Uznesením č. 1294 súhlas s prítomnosťou zahraničných ozbrojených síl štátov NATO na území Slovenskej republiky. Schválený mandát bol Uznesením č. 1408 zo 4. mája navýšený až na 2900 vojakov pre krajiny v súčasnosti prítomné na území SR. Na našom území pôsobí aktuálne viac ako 1000 vojakov NATO pod českým velením.

Bojová skupina NATO na Slovensku je kompletná od 27. júna 2022. Počty aliančných vojakov na našom území sa však aj po tomto termíne naďalej môžu meniť a upravovať v súlade s platným mandátom. MN BG SVK sa

skladá z vojakov z Nemecka, Česka, Spojených štátov amerických a Slovinska. Súčasťou bojovej skupiny budú aj vyčlenení vojaci OS SR, ktorí v súčasnosti už cvičia s aliančnými jednotkami. Na ich integrovanie pod velenie NATO je potrebný podľa zákona č. 321/2002 Z.z. súhlas Národnej rady SR, ktorý zatiaľ vydaný nebol.

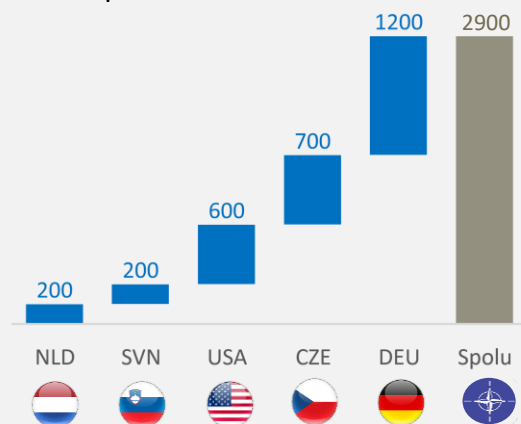
Spojenecké vojská si so sebou priniesli najmä kolesovú techniku a kontajnery. Počiatočná investícia pre rok 2022 zo strany Slovenskej republiky spojená s pôsobením MN BG SVK súvisí primárne s vybudovaním kontajnerového mestečka a stanového kempu pre týchto vojakov v hodnote ~31 mil. €. Tieto novovybudované priestory budú neskôr slúžiť potrebám OS SR. Slovensko okrem toho bude zabezpečovať realizáciu dodatočných požiadaviek spojencov formou „podpory hostiteľskou krajinou“ (tzv. Host Nation Support). Súvisiace finančné náklady budú znášať spojenci podľa príslušnej Technickej dohody.

ANALYTICKÝ ÚTVAR MO SR

Aktuálne k 28. júlu 2022.

▼ Mandát NR SR pre pôsobenie vojakov NATO na Slovensku (súčasne prítomné krajiny) a význam MN BG pre Slovensko

interoperabilita

spôsobilosti

odstrašenie

► Časová os vytvorenia eFP pozdĺž východného krídla NATO

Mandát s pôsobením spojeneckých vojakov na Slovensku je platný po dobu jedného roka, s možnosťou predĺženia vždy o jeden rok.

3. Ďalšie benefity z vytvorenia MN BG SVK pre Slovensko

Doplnenie chýbajúcich spôsobilostí

Bojové skupiny sú vytvárané „na mieru“ podľa potrieb hostiteľskej krajiny. V prípade Slovenska tvoria hlavný komponent bojovej skupiny pozemné sily v podobe bojových obrnených vozidiel (BOV).

Poskytnuté BOV (napr. BOXER, PANDUR II, VALUK) sčasti pokryjú potreby OS SR, kým nedorazia naše nové vozidlá (76 ks kolesových BOV 8x8 z Fínska a 152 ks pásových bojových vozidiel CV90 zo Švédska), ktoré MO SR obstaráva v tomto roku formou vláda-vláda.

Okrem vyššie spomenutých BOV si so sebou spojenci prinesú podpornú kolesovú techniku v podobe automobilov, dodávok či prívesov, ktoré im pomôžu plniť ich misiu na Slovensku.

Rozvoj OS SR a bezpečnostných a záchranných zborov SR

Výstavba kontajnerového mestečka v kontexte príchodu jednotiek NATO znamená aj investíciu do rozvoja výcviku OS SR a iných bezpečnostných a záchranných zložiek (polícia, hasiči a i.). Tí budú môcť vykonávať spoločné cvičenia vo väčších počtoch a tým sa kvalitnejšie a lepšie pripravovať na výkon služby.

Zvyšovanie interoperability, utužovanie vzťahov

Popri možnosti zvýšiť rozsah cvičení na národnej úrovni predstavuje rozšírenie infraštruktúry príležitosť aj pre medzinárodné cvičenia. Väčší počet ubytovacích kapacít umožní uskutočňovať rozsiahlejšie cvičenia so zahraničnými partnermi ako príspevok k zvyšovaniu interoperability a profesionality OS SR.

V neposlednom rade vytvára pôsobenie spojeneckých vojsk na Slovensku priestor na posilnenie vzájomných vzťahov medzi zúčastnenými krajinami. K tomu napomáhajú dennodenné aktivity, cvičenia, výmena skúseností, oboznámenie sa so spojeneckou vojenskou technikou, či stretnutia na politickej úrovni.

Zdroje:

1. Di Pietro, S. (2020), *A History of NATO's Enhanced Forward Presence (eFP): From the Wales Summit to combat-ready Battlegroups*, https://jfcbs.nato.int/systems/file_download.ashx?pg=2826&ver=3
2. NATO (2022), *NATO's Multinational Battlegroups in the East of the Alliance*, <https://shape.nato.int/news-archive/2022/natos-multinational-battlegroups-in-the-east-of-the-alliance>
3. *Návrh na aktualizáciu súhlasu s prítomnosťou zahraničných ozbrojených síl členských krajín NATO na území Slovenskej republiky*, <https://rokovania.gov.sk/RVL/Material/27155/1>
4. *Návrh na vydanie súhlasu vlády so začatím obstarávania na vybudovanie kontajnerového mestečka a stanového kempu a navýšením finančných prostriedkov kapitoly Ministerstva obrany SR v súvislosti s prítomnosťou zahraničných ozbrojených síl členských krajín NATO na území Slovenskej republiky*, <https://rokovania.gov.sk/RVL/Material/27337/1>